

گنجینه سوال رایگان
+ پاسخ تشریحی

یاوران دانش

راه های ارتباطی با ما:

www.Dyavari.com

۰۲۱-۷۶۷۰۳۸۵۸

۰۹۱۲-۳۴ ۹۴ ۱۳۴

	۱	۲	۳	۴
۱ -	☐	☐	☐	☒
۲ -	☐	☐	☒	☐
۳ -	☐	☒	☐	☐
۴ -	☐	☐	☒	☐
۵ -	☐	☐	☒	☐
۶ -	☐	☐	☐	☒
۷ -	☒	☐	☐	☐
۸ -	☒	☐	☐	☐
۹ -	☐	☒	☐	☐
۱۰ -	☐	☒	☐	☐
۱۱ -	☐	☐	☒	☐
۱۲ -	☐	☐	☐	☒
۱۳ -	☐	☐	☐	☒
۱۴ -	☐	☐	☒	☐
۱۵ -	☐	☐	☒	☐
۱۶ -	☐	☒	☐	☐
۱۷ -	☒	☐	☐	☐
۱۸ -	☒	☐	☐	☐
۱۹ -	☐	☒	☐	☐
۲۰ -	☐	☐	☒	☐
۲۱ -	☒	☐	☐	☐
۲۲ -	☐	☐	☒	☐
۲۳ -	☐	☒	☐	☐
۲۴ -	☐	☒	☐	☐
۲۵ -	☒	☐	☐	☐
۲۶ -	☐	☐	☒	☐
۲۷ -	☐	☒	☐	☐
۲۸ -	☐	☒	☐	☐
۲۹ -	☐	☒	☐	☐
۳۰ -	☐	☒	☐	☐
۳۱ -	☐	☒	☐	☐
۳۲ -	☐	☐	☐	☒
۳۳ -	☐	☒	☐	☐
۳۴ -	☐	☐	☐	☒
۳۵ -	☐	☐	☐	☒
۳۶ -	☐	☐	☒	☐
۳۷ -	☐	☐	☒	☐
۳۸ -	☐	☐	☒	☐
۳۹ -	☐	☒	☐	☐
۴۰ -	☐	☐	☐	☒

۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این دوره، دولت حضور گسترده در عرصه اقتصاد کشور داشت و توانست نظام نوینی را در مالیات‌گیری و بودجه‌بندی کشور پدید آورد.

۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

در هنگام خرید و فروش هر کالایی، پول پرداخت می‌شود. افراد در مبادلات پول را می‌پذیرند، زیرا می‌دانند دیگران نیز هنگام فروش کالا یا خدمات خود، آن را خواهند پذیرفت. نقش اصلی پول در مبادلات = آسایش‌سازی مبادله	(۱) وسیله پرداخت در مبادلات:
می‌توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سببی ارزش نسبی آن‌ها را با هم سنجید. عملاً پول، کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت‌ها را به یکدیگر آسان می‌کند. هر کشور دارای واحد ارزش خاص خود است، مانند یورو در اتحادیه اروپا، دلار در آمریکا و ریال (تومان) در ایران.	(۲) وسیله سنجش ارزش:
علاوه بر مخارج روزمره، برخی مخارج غیرقابل پیش‌بینی وجود دارد. افراد پول‌هایی را که نزد خود پس‌انداز کرده‌اند، به عنوان وسیله حفظ ارزش در زمان لازم مورد استفاده قرار می‌دهند. (فرد باید همواره مقداری پول را برای رفع نیازهای آینده خود نگهداری کند). هم‌چنین برخی اوقات افراد تمایل دارند بخشی از ثروت و دارایی خود را به شکل پول نگه دارند.	(۳) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش:
در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند، می‌تواند وسیله مناسبی برای پرداخت‌های آینده نیز باشد. اکثر معادلات تجاری در متابیل پرداخت‌های آینده صورت می‌گیرد. همانند: خریدهای اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی	(۴) وسیله پرداخت‌های آینده:

۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
جمله‌های نادرست:

کسانی که در ازای کاری که انجام می‌دهند حقوق می‌گیرند، شاغل محسوب می‌شوند.
دانشجویان و دانش‌آموزان بیکار محسوب نمی‌شوند. هر چند در جمعیت فعال هم دسته‌بندی نمی‌شوند.

$$cpi = \frac{660 - 600}{600} \times 100 = \frac{1}{10} \times 100 = 10 \text{ درصد}$$

۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۵- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ارزش حاصل از خرید و فروش کالاهای دست دوم از جمله گوشی موبایل در محاسبات تولید ناخالص داخلی لحاظ نمی‌شوند. این قبیل کالاها زمانی که برای اولین بار تولید و فروخته شده‌اند، به حساب آمده‌اند. بنابراین گوشی موبایل اتوسا زمانی که توسط خود او فروخته شد و نیز زمانی که دوستش پس از تعمیر آن را به فروش رساند، در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی‌شود. البته ۲ میلیون تومانی که صرف تعمیر نمایشگر گوشی موبایل شده از آنجایی که در ازای آن پول رد و بدل شده است، در محاسبات لحاظ می‌شود. لذا می‌توان گفت این تبادلات مالی در مجموع ۲ میلیون تومان تولید ناخالص داخلی کشور را افزایش داده است.

۶- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

$$B \text{ کشور } cpi = \text{نرخ تورم} = \frac{\text{ابتدا} - \text{انتها}}{\text{ابتدا}} \times 100 = \frac{280 - 200}{200} \times 100$$

$$= 40\% \text{ [نرخ تورم کشور B]}$$

$$A \text{ کشور } \Rightarrow \text{تورم} = \frac{1}{4} \times 40 = 10\% \quad \frac{20}{100} = \frac{30 - X}{X} \Rightarrow X = 250$$

نکته: این نوع مسائل تورم با نسبت و تناسب راحت‌تر پاسخ داده می‌شود.

$$\left\{ \begin{array}{l} \frac{200}{100} \rightarrow \frac{280}{X} \\ \Rightarrow X = 140 \Rightarrow 40\% \text{ تورم} \end{array} \right.$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{تورم} \rightarrow 10\% \\ \frac{100}{X} \rightarrow \frac{120}{300} \\ \Rightarrow X = 250 \end{array} \right.$$

۷- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

- وابسته نبودن اقتصاد ملی به اقتصادهای بیگانه را می‌توان با نام استقلال اقتصادی شناخت. با این حال استقلال اقتصادی به معنای قطع ارتباط با کشورهای دیگر نیست و هر کشوری برای پیشرفت، به تعامل منطقی با کشورهای دیگر نیست و هر کشور برای پیشرفت، به تعامل منطقی با کشورهای دیگر نیاز دارد. مهم آن است که این تعامل، مقتدرانه و از روی تدبیر باشد.

- اقتصاددانان با اصطلاحاتی مانند «ثبات اقتصادی»، «استحکام اقتصادی»، «تاب‌آوری اقتصاد» و «پایداری» بر مقاومت‌سازی اقتصادی تأکید می‌کنند.

۸- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
(ب) درصد تغییرات cpi در کشور:

$$= \frac{\text{هزینه سبد بازار در سال قبل} - \text{هزینه سبد بازار در سال معین}}{\text{هزینه سبد بازار در سال قبل}}$$

درصد تغییرات cpi در کشورهای (الف) و (ب)

$$\frac{7700 - 7000}{7000} \times 100 = 10\% \Rightarrow$$

$$\frac{10}{10} = \frac{x - 5100}{5100} \Rightarrow 5100 = 10x - 51000 \Rightarrow 5100 + 51000 = 10x$$

هزینه سبد بازار در کشور (الف) در سال ۲۰۲۲:

$$56,100 = 10x \Rightarrow x = 5610 \text{ واحد پولی}$$

۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عبارت گزینه ۲ به ویژگی حکومت ایران قبل از حکومت صفویه اشاره ندارد. اقدامات محدود ملی و مذهبی مربوط به دوره قاجار است.

۱۰- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
بیکاری اصطکاکی کوتاهمدت و در همه کشورهای وجود دارد. بیکاری ساختاری مربوط به عدم تطابق مهارت‌هاست. بیکاری دوره‌ای مربوط به زمان رکود اقتصادی است و اقتصاددانان بیکاری اصطکاکی و ساختاری را که همیشه وجود دارند، نرخ طبیعی بیکاری برای یک اقتصاد سالم توصیف می‌کنند.

۱۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

الف) برای اینکه متوجه شویم که توزیع درآمد در کدام کشور عادلانه‌تر است، کافی است سهم دهک دهم را بر سهم اول تقسیم کنیم، هرچه این نسبت بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است و هر چه کمتر باشند توزیع درآمد در آن کشور عادلانه‌تر است، اما ابتدا باید سهم دهک اول در کشور B را پیدا کنیم.

(ج)

$$4 = \text{سهم دهک اول} - \text{سهم دهک سوم}$$

$$7 - X_1 = 4 \Rightarrow X_1 = 7 - 4 \Rightarrow X_1 = 3$$

$$2 = \text{سهم دهک چهارم} - \text{سهم دهک ششم}$$

$$X_6 - 7 = 2 \Rightarrow X_6 = 2 + 7 \Rightarrow X_6 = 9$$

ادامه‌ی قسمت الف:

$$\text{کشور A} = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{26}{2} = 13$$

$$\text{کشور B} = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{24}{3} = 8 \quad \checkmark$$

از آنجایی که سهم ناشی از تقسیم دهک دهم بر دهک اول کشور B عدد کوچکتری را نشان می‌دهد، پس توزیع درآمد در این کشور عادلانه‌تر است.

ب) از آنجا که مجموع سهم همه‌ی دهک‌ها معادل ۱۰۰ است و فقط یک دهک مجهول است، کافی است که کل دهک‌ها را با هم جمع و از ۱۰۰ کسر کنیم تا دهک هفتم به دست آید.

$$2 + 4 + 5 + 7 + 8 + 9 + X_7 + 13 + 17 + 26 = 100$$

$$91 + X_7 = 100$$

$$X_7 = 100 - 91$$

$$X_7 = 9$$

دقت کنید که سهم هر دهک باید کوچکتر مساوی دهک بعد خود و یا بزرگتر مساوی دهک قبل خود باشد پس (۱) و (۴) باید با یک نگاه حذف شود.

۱۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اقتصاد مقاومتی با اتکای به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی و استفاده از فرصت‌های بیرونی نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می‌کند و با تحریم‌ها و تهدیدات متوقف نمی‌شود.

۱۳- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

الف) استفاده از طلا و نقره (پول فلزی) موجب گسترش تجارت در داخل کشورها و بین ملت‌ها شد و فعالیت‌هایی از قبیل دریانوردی و حمل‌ونقل را نیز رونق بخشید.

ب) پول وظایف مختلفی دارد. از جمله اینکه پول وسیله پرداخت در مبادلات است و نقش اصلی آن در مبادلات، آسان‌سازی مبادله است.

۱۴- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزاره‌های ذکر شده در صورت سؤال به‌ترتیب در مورد بیکاری دوره‌ای، فصلی، ساختاری، دوره‌ای، اصطکاکی و اصطکاکی هستند.

۱۵- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در دوره پایانی حکومت صفویه، اقتصاد ایران به تدریج رو به ضعف نهاد. حاکمان وقت تصور درستی از موقعیت جهان و وظایف خطیر تاریخی خود نداشتند و نتوانستند با انتخاب روش درست و بهره‌برداری از اوضاع خاص آن زمان، جریان پیشرفت و نوسازی را آغاز کنند. این وضعیت در ایران هم‌زمان با تغییر و تحول سریع در اروپا و شکل‌گیری قدرت‌های بزرگ در آن قاره بود. دولت‌های اروپایی با تجهیز ناوگان خود به رقابت شدید نظامی و تجاری با یکدیگر و استعمار کشورهای دیگر پرداختند. این رقابت و همچنین استعمار کشورهای دیگر، موجب تسریع جریان توسعه این کشورها شد.

۱۶- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

نام کشور	ارزش شاخص توسعه انسانی (سال ۲۰۱۸)	امید به زندگی در بدو تولد (سال ۲۰۱۸)	سال‌های تحصیلی مورد انتظار (سال ۲۰۱۸)	درآمد ناخالص ملی سرانه (GNI) (به دلار PPP سال ۲۰۱۸)
نروژ	۰/۹۵۴	۸۲/۳	۱۸/۱	۶۸/۰۵۹
ایرلند	۰/۹۴۲	۸۲/۱	۱۸/۸	۵۵/۶۶۰
ایران	۰/۷۹۷	۷۶/۵	۱۴/۷	۱۸/۱۶۶

۱۷- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

(سهم دهک سوم) درصد $۵ = ۶ - ۱ \Rightarrow$ سهم دهک سوم = ۱ - سهم دهک چهارم

(سهم دهک دوم) درصد $۴ = ۵ - ۱ \Rightarrow$ سهم دهک دوم = ۱ - سهم دهک سوم

(سهم دهک اول) درصد $۳ = ۴ - ۱ \Rightarrow$ سهم دهک اول = ۱ - سهم دهک دوم

یک معادله‌ی دومجهولی درست می‌کنیم و از روش حذفی، دستگاه را حل می‌کنیم.

$$\begin{cases} ۴۵ = \text{سهم دهک نهم} + \text{سهم دهک دهم} \\ ۱۳ = \text{سهم دهک نهم} - \text{سهم دهک دهم} \end{cases}$$

$$۲(\text{سهم دهک دهم}) = ۴۵ - ۱۳$$

$$۲x = ۵۸ \Rightarrow x = \frac{۵۸}{۲} = ۲۹ \quad (\text{درصد}) \quad \text{سهم دهک دهم}$$

$$۲۹ - ۱۳ = ۱۶ \quad (\text{درصد}) \quad \text{سهم دهک نهم}$$

سهم دهک اول (۱۰ درصد پایین جامعه) از درآمد ملی:

$$\frac{۳}{۱۰۰} \times ۵۰,۰۰۰ = ۱,۵۰۰ \quad \text{میلیارد واحد پولی}$$

مجموع سهم دهک دهم و نهم (۲۰ درصد بالا و پردرآمد) (درصد $۴۵ = ۲۹ + ۱۶$) از درآمد ملی:

$$\frac{۴۵}{۱۰۰} \times ۵۰,۰۰۰ = ۲۲,۵۰۰ \quad \text{میلیارد واحد پولی}$$

۱۸- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

ارزش کل تولیدات = سهم تولید مردم که در خارج اقامت دارند - تولید ناخالص ملی

$$380 - 35 = 345$$

سهم تولید خارجیانی مقیم کشور + ارزش کل تولیدات = تولید ناخالص داخلی

$$375 = 345 + x$$

$$375 - 345 = x$$

$$x = 30$$

۱۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

چک پول + سپرده‌های دیداری + اسکناس‌ها + مسکوکات = حجم پول

$$\frac{60}{100} (6200) = 3720 \rightarrow \text{واحد پولی} \text{ مسکوکات}$$

$$\frac{1}{4} (8000) = 2000 \rightarrow \text{واحد پولی} \text{ سپرده‌های دیداری}$$

$$7800 - 4000 = 3800 \rightarrow \text{واحد پولی} \text{ چک پول‌ها}$$

$$3720 + 6200 + 4000 + 3800 = 17,720 \rightarrow \text{واحد پولی} \text{ حجم پول}$$

نکته: برای صرفه‌جویی در زمان لازم نبود ارزش چک پول‌ها و سپرده‌های دیداری را محاسبه کنید، چون در ردیف ۵ مجموع هر دو آمده است. فقط کافی بود که ردیف ۱ و ۲ و ۵ را با هم جمع بزنید.
(ب)

حساب‌های پس‌انداز بلندمدت + حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت = شبه پول

$$2000 + 8000 = 10,000 \rightarrow \text{واحد پولی} \text{ شبه پول}$$

شبه پول + حجم پول = نقدینگی

$$17,720 + 10,000 = 27,720 \rightarrow \text{واحد پولی} \text{ نقدینگی}$$

$$\frac{27,720}{10,000} = 2,772 \rightarrow \text{نسبت نقدینگی به شبه پول}$$

۲۰- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

(الف) نفر $1,500,000 = 10,000,000 \times \frac{15}{100} =$ جمعیت کل $\times \frac{15}{100} =$ جمعیت پایین‌تر از ۱۵ سال

جمعیت زیر ۱۵ سال - جمعیت کل = جمعیت بالای ۱۵ سال

نفر $8,500,000 = 10,000,000 - 1,500,000 =$ جمعیت بالای ۱۵ سال

نفر $2,550,000 = 8,500,000 \times \frac{30}{100} =$ جمعیت بالای ۱۵ سال $\times \frac{30}{100} =$ جمعیت غیرفعال

جمعیت غیرفعال - جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت فعال

نفر $5,950,000 = 8,500,000 - 2,550,000 =$ جمعیت فعال

درصد $10 = \frac{5,950,000}{8,500,000} \times 100 =$ $\frac{\text{جمعیت بیکار ۱۵ ساله و بیشتر}}{\text{جمعیت فعال ۱۵ ساله و بیشتر}} \times 100 =$ نرخ بیکاری

(ب) بیکاری اصطلاحاً: این نوع بیکاری شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند. همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند.

این نوع بیکاری کوتاه‌مدت است و در همه‌ی کشورها وجود دارد. جمعیت بیکار - جمعیت فعال = جمعیت شاغل

نفر $5,355,000 = 8,500,000 - 5,950,000 =$ جمعیت شاغل

یک درصد از جمعیت شاغلین به امید پیدا کردن شغل بهتر، کار خود را ترک کرده‌اند، در نتیجه ۹۹ درصد آن‌ها همچنان

شاغل هستند و خواهیم داشت: نفر $5,301,450 = 5,355,000 \times \frac{99}{100} =$ جمعیت شاغل جدید

۲۱- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

(الف) در گزارش توسعه‌ی انسانی، ایران در رتبه‌ی ۶۵ و جزو کشورهای با توسعه‌ی توسعه‌یافتگی بالا به شمار می‌رود.

(ب) کالاهای خاص پرتیرا در هر منطقه به عنوان اولین وسیله‌ی مبادله شناخته می‌شدند. زیرا مردم اطمینان داشتند که با دادن این کالاها، می‌توانند کالاهای مورد نیاز خود را دریافت کنند.

(ج) خمس در واقع همان ۲۰٪ از مازاد درآمد ما در پایان سال است که به عنوان سهم امام و سهم سادات باید به مرجع تقلید یا نماینده‌ی او پرداخت شود.

۲۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

(الف) در دوره‌ی قاجار در حالی که کشورهای دیگر منطقه همچون مصر و ترکیه (امپراتوری عثمانی) و سوریه و لبنان در روند تجارت و گسترش تولید و صادرات محصولات کشاورزی، رشد مطلوبی داشتند، ایران گرفتار ضعف‌های ساختاری در اقتصاد بود.

(ب) ویژگی عمده‌ی دوره‌ی پهلوی، جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود.

(ج) رونق و آبادانی اقتصاد ایران را تا اواسط حکومت صفویه می‌توان از زیربنای و عمران بندرها، بازارها، مدارس علمی، کاروان‌سراها، مساجد باقی‌مانده و فعالیت‌های خیریه‌ها درک کرد.

۲۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سیاست‌هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای مدیریت حجم نقدینگی و حفظ ارزش پول اعمال می‌کند، سیاست‌های پولی است. سیاست‌های پولی معمولاً به دو شکل انجام می‌شود:

۱- کاهش نقدینگی در گردش

۲- افزایش نقدینگی در گردش

سیاست اول به سیاست پولی انقباضی مشهور است و سیاست دوم را سیاست پولی انبساطی می‌گویند. زمانی که اقتصاد کشور گرفتار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد. در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد، معمولاً سیاست‌های انبساطی اعمال می‌شود.

یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش به کار می‌گیرند، سیاست بازار باز (فروش یا خرید اوراق مشارکت) است. در این روش بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به‌طور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد یا با خرید اوراق مشارکت، نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند.

«بانک سوال موسسه یاوران دانش»

۲۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ابتدا باید نرخ تورم یا درصد تغییرات CPI کشور B را با توجه به اطلاعات کشور A (چون این عدد در صورت مسئله برای هر دو کشور ثابت فرض شده است) حساب کنیم، پس:

$$\text{درصد تغییرات CPI} = \frac{\left[\frac{\text{هزینه سبد بازار در سال قبل}}{\text{هزینه سبد بازار در سال معین}} - 1 \right] \times 100}{\text{هزینه سبد بازار دو سال قبل}}$$

$$\text{نرخ تورم کشور A} = \frac{13,000,000 - 10,000,000}{10,000,000} \times 100 = 30\%$$

$$\text{درصد تغییرات کشور B} = \text{درصد تغییرات CPI کشور A} = 30\%$$

$$\frac{1,300,000 - X}{X} = \frac{3}{10}$$

$$13,000,000 - 10X = 3X$$

$$13,000,000 = 13X \Rightarrow X = \frac{13,000,000}{13} \Rightarrow X = 1,000,000$$

۲۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

الف) دلایل به وجود آمدن تورم در جامعه:

۱- نابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد (فزونی تقاضا بر عرضه)

۲- یکی دیگر از دلایل وجود تورم در جامعه: هماهنگ نبودن افزایش نقدینگی در کشور با افزایش تولید

۳- در کشور ما: افزایش درآمدهای نفتی (اگرچه گاهی به افزایش ظرفیت‌های تولیدی کمک کرده است)، باعث رشد درآمدهای اقتصادی و رشد حجم نقدینگی شده است که تورم‌زا است.

۴- در کشور ما: نوسانات نرخ ارز هم می‌تواند اثر منفی بر ارزش پول ملی ما بگذارد و باعث کاهش قدرت خرید پول ملی و در نتیجه منجر به تورم شود.

ب) هر چند تورم در کل، برای اقتصاد کشور زیان‌بار است، اما برای برخی نیز سودرسان است. برای مثال خریدار یک واحد ساختمانی که آن واحد را یک سال پیش از اتمام و تحویل، خریداری کرده است و بعد از تحویل، به‌خاطر تورم، افزایش در قیمت ساختمان روی داده است، یا فردی که به سپرده‌گذاری در سپرده‌ای بلندمدت بانک می‌پردازد و نرخ سود دریافتی در بانک بیشتر از نرخ تورم در جامعه است.

۲۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

= تولید کل به قیمت اسمی در سال ۱۳۹۹

دلار $100,250 = 55,250 + 45,000 = (65 \times 850) + (500 \times 900)$

= تولید کل به قیمت واقعی در سال ۱۳۹۹

دلار $85,500 = 45,500 + 40,000 = (65 \times 700) + (500 \times 800)$

۲۷- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

الف) روش کلی در تعیین میزان فقر آن است که نیازمندی‌های افراد یا خانوار را با توانمندی‌های آنان برای دستیابی به آن نیازمندی‌ها مقایسه کنیم.

ب) از عوامل مهم بیکاری و فقر:

۱) قاچاق یا واردات کالایی که مشابه آن در کشور تولید می‌شود.

۲) قانون‌گذاری‌های متعدد، متناقض و دائماً در حال تغییر

۳) بی‌ثباتی و ناامنی در فضای کار و بی‌ثباتی قیمت‌ها

ج) در نقاط بالای نقطه‌ی تعادل، بازار با مازاد عرضه‌ی نیروی کار یا کمبود تقاضای نیروی کار مواجه است زیرا دستمزد از دستمزد تعادلی بیشتر است پس جویندگان کار حاضرند در این دستمزد کار کنند اما تقاضاکنندگان نیروی کار حاضر نیستند چنین مبلغ کالایی بابت دستمزد پرداخت کنند.

۲۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه‌ی «۱»: «امیدن به زندگی در بدو تولد» در نروژ ۸۲/۳ سال است.

گزینه‌ی «۳»: «رتبه‌ی (HDI)» در آلمان ۴ است.

گزینه‌ی «۴»: درآمد ناخالص ملی سرانه (GNI) در ایرلند ۵۵/۶۶۰ دلار PPP است.

۲۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

الف) در زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود، بانک مرکزی سیاست پولی انقباضی را به کار می‌گیرد.
ب) در بخش اقتصادی قانون اساسی، برآموزه‌هایی همچون اقتصاد مردمی، نفی سلطه بیگانگان و استقلال اقتصادی حقوق اقتصادی شهروندان و عدالت اقتصادی تأکید شده است.
ج) اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است پیشرفته، مردمی و دانش‌بنیان که در برابر تهدیدات و تکانه‌های داخلی و خارجی آسیب‌ناپذیر است و با اتکای به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی و استفاده از فرصت‌های بیرونی مشکلات را رفع می‌کند.

۳۰- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. استقلال اقتصادی به معنای قطع ارتباط با کشورهای دیگر نیست و هر کشوری برای پیشرفت، به تعامل منطقی با کشورهای دیگر نیاز دارد. مهم آن است که این تعامل، مقتدرانه و از روی تدبیر باشد.

۳۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

الف) مالیات بر ارزش‌افزوده با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می‌دهد و از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند.

عوارض گمرکی و خدماتی، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند و به‌جز اینکه یکی از راه‌های درآمدزایی دولت‌ها هستند، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شوند.

ب) علاوه بر سوسیالیست‌ها، نظام مارکسیسم نیز بر مالکیت اشتراکی تأکید دارد. کارل مارکس، اقتصاددان، فیلسوف و جامعه‌شناس آلمانی تبار قرن نوزدهم، نقش اصلی را در ایجاد شرایط عادلانه‌ی اقتصادی نه به دولت می‌دهد و نه به بازار. او معتقد است تنها طبقه‌ای که می‌تواند علیه فسادهای ساختاری سرمایه‌دارها قیام کنند و اوضاع را به سوی نقطه‌ی مطلوب تغییر دهد، طبقه‌ی ستمدیده‌ی کارگران است.

ج) بررسی قسمت «ج» در گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: درست است.

گزینه‌ی «۲»: درست است.

گزینه‌ی «۳»: نادرست است، چرا که شکل‌گیری قدرت‌های بزرگ در قاره‌ی اروپا مصادف با دوره‌ی پایانی حکومت صفویه بود.

گزینه‌ی «۴»: نادرست است، چرا که ویژگی عمده‌ی دوره‌ی پهلوی، جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود.

۳۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

= تولید ناخالص ملی

تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند + تولید خارجی‌ان مقیم کشور - تولید ناخالص داخلی

⇒ هزار میلیارد ریال ۲۰ = تولید خارجی‌ان مقیم کشور

۳۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

شاخص فقر ← گزارش‌های توسعه‌ی انسانی

عدالت اقتصادی و اجتماعی ← پیشرفت

توسعه‌ی ظرفیت‌های تولید ← رشد

میانگین سال‌های تحصیلی ← HDI

۳۴- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

میلیون ریال $۱۵,۰۰۰ = ۵۰۰ \times ۳۰ =$ ارزش مواد غذایی
 میلیون ریال $۲۵۰,۰۰۰ = ۵۰ \times ۵,۰۰۰ =$ ارزش ماشین آلات
 میلیون ریال $۷,۵۰۰ = ۷,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۵۰۰,۰۰۰ = ۱۵,۰۰۰$ ارزش پوشاک
 میلیون ریال $۵,۰۰۰ = \frac{۲}{۳} \times ۷,۵۰۰ =$ (ارزش پوشاک) $\times \frac{۲}{۳} =$ ارزش خدمات ارائه شده
 میلیون ریال $۲۷۷,۵۰۰ = ۱۵,۰۰۰ + ۲۵۰,۰۰۰ + ۷,۵۰۰ + ۵,۰۰۰ =$ تولید ناخالص داخلی
 میلیون ریال $۱۰,۰۰۰ = \frac{۱}{۲۵} \times ۲۵۰,۰۰۰ =$ (ارزش ماشین آلات) $\times \frac{۱}{۲۵} =$ هزینه استهلاک
 هزینه استهلاک - تولید ناخالص داخلی = تولید خالص داخلی
 میلیون ریال $۲۶۷,۵۰۰ = ۲۷۷,۵۰۰ - ۱۰,۰۰۰ =$ تولید خالص داخلی
 ریال $۵,۵۵۰ = \frac{۲۶۷,۵۰۰}{۵۰} =$ تولید ناخالص داخلی = جمعیت کشور

۳۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

الف) نادرست است. در فقر نسبی، تعریف فقر نسبت به وضعیتی که در آن هستیم محاسبه می شود و در نتیجه معیار فقر در مناطق و زمان های مختلف متفاوت است.
 ب) نادرست است. با توجه به تعریف فقر نسبی، محاسبه ی تعداد افراد فقیر بسیار سخت، پیچیده و شاید ناممکن است. در نتیجه مفهوم فقر مطلق به کار گرفته می شود.
 ج) نادرست است. در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار از طریق روش برابری قدرت خرید محاسبه می شود.
 د) صحیح است.

۳۶- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

ال $۱۸۰۰ = ۳۰۰۰ \times \frac{۳}{۵} =$ ارزش پولی مسکوکات
 ب $۹۵۰ = ۱۱۰۰ - ۱۵۰ =$ حساب پس انداز (بلندمدت) + حساب پس انداز (کوتاه مدت) = شبه پول
 ج $۷۲۸۰ = ۱۸۰۰ + ۳۰۰۰ + ۱۱۰۰ + ۱۳۸۰ =$ چک پول + سپرده های دیداری + اسکناس + مسکوکات = نقدینگی
 حساب پس انداز (بلندمدت) + حساب پس انداز (کوتاه مدت) +

۳۷- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کار بدون دستمزد؛ مانند کارهایی که در خانه انجام می گیرد (تعمیر یخچال خانه توسط پدر) یا خدماتی که در خیریه ها به صورت داوطلبانه ارائه می شود (کار داوطلبانه در یک خیریه برای کودکان) و پولی برای آنها رد و بدل نمی گردد، اگرچه دارای ارزش بالایی هستند، اما در محاسبات تولید ناخالص داخلی غایب اند.
 ارزش حاصل از خرید و فروش کالاهای دست دوم از جمله خودرو، مبلمان یا خانه (خرید رایانه استفاده شده دوستان) در محاسبات لحاظ نمی شوند. این قبیل کالاها زمانی که برای اولین بار تولید و فروخته شده اند، به حساب آمده اند.

۳۸- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

برای اندازه گیری تولید ناخالص داخلی، تنها کالا و خدمات نهایی را در نظر می گیریم. نه محصولات واسطه ای را ... چون اگر آنها را محاسبه کنیم، دچار خطای محاسبه ی مجدد می شویم.

- ۳۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
- گزینه ۱: شاخص توسعه انسانی (HMI) یکی از شاخص‌های رایج جهانی برای اندازه‌گیری پیشرفت‌های اقتصادی کشورهای گوناگون است.
- گزینه ۳: تفاوت‌های بومی، محلی، تاریخی و فرهنگی کشورها در تعیین شاخص‌های پیشرفت دخالتی ندارد.
- گزینه ۴: در کشور ما هر چند تلاش‌هایی که در جهت استقرار نظام اقتصادی اسلام صورت گرفته است؛ اما متأسفانه همچنان نهادهای سرمایه‌داری، در جهت انباشت ثروت در دست عده‌ای محدود و توزیع ناعادلانه آن فعالیت دارند.

- ۴۰- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
- مواردی که در تولید ناخالص و داخلی محاسبه نمی‌شوند:
- (۱) کار بدون دستمزد ← حذف گزینه‌ی (۲)
- (۲) ارزش حاصل از خرید و فروش کالاهای دست دوم ← حذف گزینه‌ی (۳)
- (۳) تولیدات اقتصاد زیرزمینی، غیرقانونی و قاچاق ← حذف گزینه‌ی (۱)